

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

Resinæ.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10178

RESINÆ.

Olea essentialia distillata liquidiori parte magis consistencia *Balsami*, concreta iam & solidiora RESINÆ dicuntur. Resinæ a gummatibus differunt:

- I. Inflammabilitate.
- II. Indissolubilitate in aqua, si pura fuerint.
- III. Faciliori in spiritu vini solubilitate.
- IV. Odore aromatico.

A balsamis fluidis differunt maiori copia acidi, ut ex his oleum essentialia seorsim sisti non possit. MACQUER.

BENZOINUM *Offic. Botanicorum*. LAURUS. *Classis Pauci-stam. Germ. Benzoe. Gallis Benjoin. Anglis Benjamin.*

LAURUS *foliis. enerviis, obverse ovatis, utrinque acutis, integris, annuis;* definitur planta, quæ hanc resinam officinis largitur.

Est hæc arida, fragilis, varii coloris, ex fusco flavescens, amygdalodes optima, odoris in suffitu suavissimi, saporis excitantis, pinguis, balsamici, balsami peruviani. Inflammabilis est, spiritu vini rectificatissimo solubilis, aquæ calidæ etiam suas vires odoratas, salinas largiens, tum in decocto inspissato, flores suos in fundo exhibens splendentes, elegantissimos, HOFFMANN *de Balsf.* ut adeo constet parte resinosa, oleosa, salina. Infusum aquæ calidæ aliquot horis Benzoinum, brevi suum salem dimittit;

GEOR.

GEOFFROY. *Acad. des Sciences* 1738. refrigerata aqua concrefcntem in acus; MACQUER.

Ordinaria vero methodo caloris, quam fit aquæ ebullientis, paulo maiori gradu sublimantur flores Benzoes acidi & cum alcalinis effervescentes, tum in aqua calida, tum in spiritu vini solubiles sunt, verumque constituunt falem essentialem, in eo diversum a fale essentiali aliarum plantarum:

I Quod sit inflammabilis.

II Quod odorem habeat simplicis.

III Quod sit admodum volatilis.

IV Quod sit in omnibus liquidis inflammabilibus solubilis, ob oleum quod illi inest, attenuatissimum acido vegetabili nuptum.

Hoc vitii hi flores habent, quod, etiam scrupulosa attentione obtenti, nivei, diurnitate temporis flavescant, & vasis clausis quidem citius quam apertis; ratio antea dicta est.

Peracta sublimatione residuum paulo maiori ignis gradu actum largitur

I Oleum tenue, clarum, odorum, in initio vix coloratum, quod tamen sensum magis consistat & coloretur.

II Spiritum acidum paucum.

USUS ipsius simplicis internus rarus. Externus tum in aliis, tum suffimigiis ad partes laxas roborandas, frequens; in pulmonum affectibus tamen, quia acres, stimulantés, sublimantur flores, suspectus, quod hi

hi maiorem tussim inducant; est tamen ubi etiam eadem hac medicina proficue inducatur, scilicet ubi pulmonis vomicæ aquæ vapore prius emollitæ rumpendæ sunt.

PRÆPARATA. *Flores* sublimatione parati, optimi, nivei, primo sapidi, grati, dein fauces ignea acrimonia urentes, multum stimulant, incidentes, in infarctu pulmonum, asthma, efficaces, gran. trium, quatuor, sex, etiam decem dosi, forma pilulari cum olibano, mastiche, aliis.

Tinctura flavo rubicunda, temperate balsamica, etiam virtute roborante, resolvente pectorali dives, syrupo convenienti, aut alio menstruo, ad guttas viginti, triginta exhibenda, etiam in externum usum aquæ mixta, quam lactescere facit, cosmetica, & ob id *lac virginale* dicta. Magisterium satis inutile est.

ELEMI GUMMI *Offic. Botanicorum.* Classis ignoratur. *Germ.* Gummi Elemi. *Gallis* Gomme Elemi. *Anglis* Gum Elemi.

Quæ hunc succum resinofum in nova Hispania fert arbor, elemifera dicta recte a PLUCKNETIO fuit. Resina ipsa pellucida, ex albo viridis, lenta, odorata, leni calore ductilis, saporis balsamici, utcunque terebinthinacei, foliis arundinaceis tecta advehitur: principia balsamorum habet.

USUS externus chirurgis maximus, vulnerarius, mundans, detergens, incarnans, in vulneribus capitatis, etiam tendinum puncturis; tum in tumoribus discutiens.

Crantz. M. M. T. I.

M

LA-

LADANUM. vide p. 125.

MASTIX *Offic. Botanicorum* PISTACHIA.

Classis Naturalis Incomplet. *Germ.* Mastix. *Gallis* Mastic. *Anglis* Gum. Mastic.

PISTACHIA *foliis abrupte pinnatis*; resinofam hanc lacrymam, pallidam, aromaticam, masticatam nivis instar albescentem, fundit.

USUS MEDICUS internus scopo roborante multus; in catarrhis mucosis, ventriculi laxitate, fluore albo; potam veteri tussi mederi DIOSCORIDES. In pulverem contrita, aut in catapotia redacta datur drachmæ semis dosi; denti etiam carioso intruditur; & pro corpore mastlicandorum adhibetur, huic etiam commode piper, pyrethrum, alia acria, incorporantur. Chirurgi pulverem ossibus denudatis inspergunt, ut eo citius coeant, & compleantur, tum spatula calida in emplastrum extendunt, odontalgis utile; adhæc soluta spiritu vini resina, super alutam extensa, ischiaticis solatio est, multiplici experimento.

SANDARACA *Offic. Botanicor.* JUNIPERUS.

Classis Natur. Incomplet. *Germ.* Wacholder-Gummi. *Gallis* Gomme de Genévrier. *Anglis* Gum Sandaracha.

JUNIPERUS *foliis sessilibus patentibus*: lacrymam officinis sandaracæam dictam fundit, multum carminativam, & adeo, ut urinam violaceo colore inficiat, diureticam. Dosis scrupulus unus, bis ter de die in calculo, morbis pituitosis; suffitus ad catarrhos laudatur.

STY.

STYRAX SOLIDA *Offic. Botanicorum.* Claf-
 sis Naturalis Pauci-flam. *Germ.* Styrax. *Gallis*
 Storax. *Anglis* Storax.

Lacryma resinosa in calamis, seu cannulæ fistulis olim advecta, calamita officinis dicta est; purior hodie, & sincerior hoc nomine intelligitur, eaque est admodum rara; in massas rubras, fere fuscas, odoris iucundi, balsamici, saporis resinosi, dulcis, non adeo acris, compacta vulgaris visitur.

In saliva non solvitur, sed ductilis fit, prunis iniecta liquatur, flamma admota ardet, & claro incendio lu-
 cet, odoris fragrantissimi: Inde resinam duplici modo, vel per expressionem, quando prius cum vini paulo maceratur ad humectationem, vel per extractionem cum spiritu vini rectificatissimo, parabat HOFFMANN *de Balsamis.*

Resina pura Benzoino analoga dum quandoque etiam coctione in aqua flores largitur, & eodem uberius sine addito destillata largitur.

VIRES balsamicas laudant, ad suppuratos renum, vesicæ morbos: tum tussi, destillationibus, raucedini, gravedini, & interceptæ voci, asthmati, mederi affirmant. Interne raro, & non nisi forma pilulari datur. Externe suffimigiis nervinis, balsamis, emplastris, unguentis recipitur. Sunt qui a gr. XV. ad XXX. pro dosi præscribant.

PRÆPARATA, COMPOSITA. *Oleum* stilatitium. *Pilulæ* de styrace opio nimis gravidæ, ut vis styracis nulla sit. Dosis gr. III. IV.

TACAMAHACA *Offic.* *POPULUS* *Botanicorum.* Classis Naturalis Incomplet. *Gallis* Gomme Tacamahaque. *Anglis* Gum Tacamahaca.

POPULUS *foliis oblongis, acutis,* hanc odoris fragrantissimi resinam, discutientem frigida, dolentia lenientem, in vomitu, passione hysterica, in suffitu, & emplastro laudatam, concedit, hanc spiritus vini in integrum solvit, dum aqua solum odorem & saporem extrahit.

BITUMINA.

BITUMEN *Offic. Mineralog.* Classis Naturalis Minerarum, Ordo Inflammabilium. *Germ.* Erd-Harz. *Anglis* Bitumen. *Gallis* Bitume.

BITUMINA mineralia sunt corpora facile inflammabilia, & pro parte tota combustibilia, cum denso fumo, & odore gravi. Hæc duplicia sunt, vel *liquida*, ut Naphtha Petroleum, vel *solida*, ut Asphaltum, Gagates, Succinum &c. Ambo quamquam concretis sulphureis, imo ipsi minerali sulphuri in plurimis conveniant, ab his tamen in gravioribus aliis recedunt, ut docet in *Hydrolog. Cl.* *CARTHEUSER.*

- I. Odorem specificum habent, ab odore sulphuris diversum.
- II. Cum salibus alcalinis fixis hepar sulphuris non producunt.
- III. Nec cum Mercurio vivo in æthiopen minerallem ac Cinnabarium abeunt.

IV. Me-